אלא ספק איש ספק אשה ורבי יוסי לטעמיה דאמר אשה ודאית נמי תקעה [6]דתניא [א]בני ישראל סומכין ולא בנות ישראל סומכות רבי יוסי ורבי שמעון אומרים נשים סומכות רשות אמר רבינא ולמאי דקאמרי רבנן נמי אית ליה פירכא מה לתקיעת שופר שכן ודאה דוחה במקדש תאמר בכיסוי דליתיה כלל השיב ר"א הקפר בריבי מה למילה שכן אינה נוהגת בלילי ימים טובים הוא דלא נהגא בשאר לילי נהגא אלא מה למילה שכן אינה נוהגת בלילות כבימים תאמר בכסוי שנוהג בלילות כבימים א"ר אבא זה אחד מן הדברים שאמר רבי חייא אין [לי] עליהן תשובה והשיב רבי אלעזר [הקפר] ברבי תשובה: **מתני'** [2]השוחט ונמצאת טריפה והשוחט לעבודת כוכבים והשוחט חולין בפנים וקדשים בחוץ היה ועוף הנסקלים רבי מאיר מחייב וחכמים [3]פוטרים [4]השוחט ונתנבלה בידו הנוחר והמעקר פטור מלכסות: **גמ'** אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן ראה רבי דבריו של ר"מ באותו ואת בנו ושנאו בלשון חכמים [5]ודרבי שמעון בכסוי הדם ושנאו בלשון חכמים מאי טעמא דרבי מאיר באותו ואת בנו אמר ר' יהושע בן לוי גמר שחיטה שחיטה משחוטי חוץ מה התם [7]שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה [8]אף הכא נמי שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ורבי שמעון מאי טעמא

מה למילה שכן אינה נוהגת בלילות כבימים. ואם תאמר כיון שאין הפירכא מעין ק"ו שתלוי בדחייה נשים הפירכא בתוך הק"ו כמו בכילד הרגל (ב"ק דף כד:) דבעי למילף שיהא קרן ברשות היזק משלם מזק שלם משן ורגל ולא פרכינן מה לשן ורגל שכן היזקו מלוי משום שאין הפירכא מעין ק"ו דהוי מתשלומין וי"ל דהתם סברא בעלמא היא אבל חומרא וקולא דכתיבא כמו שאינה נוהגת בלילות כבימים דהכא פרכינן אע"ג דלא הוי מעין ק"ו וכן בפרק קמא דזבחים (דף י.) דליף שוחט ע"מ לזרוק שלא לשמו פסול מק"ו דשוחט על מנת לזרוק חוץ לזמנו ופריך מה לחוץ לזמנו שכן בכרת:

נשים סומכות רשות. היינו באקפויי ידא כדאמר באין דורשין (חגיגה דף טז:) אבל בכל כהה מודה רבי יוסי דאסור ומייתי הכא כי היכי דשרי רבי יוסי לסמוך לנשים באקפויי ידא אע"ג דנראה כעבודה בקדשים ה"נ תקיעה דליכא אלא איסורא דרבנן שרי רבי יוסי בנשים:

דנין שחיטה משחיטה ואין דנין שחיטה ממטביחה. הקשה הר"ר נתן דגבי תשלומי ד' וה' (ב"ק דף עא.) מחייבי רבנן בשחיטה שאינה ראויה כגון שחט בשבת או לעבודת כוכבים בטובא ע"י אחר ובשוחט ונמצאת טרפה והתם הוה ליה למילף טביחה מטביחה דוטבחו כתיב וי"ל דהתם דנין טביחה בעבירה משחיטה דעבירה ואין דנין טביחה דעבירה מטביחה דהיתר והכא אילטריך למימר דנין שחיטה משחיטה אפי' אם נמצאת הראשונה טרפה דהוי שחיטת היתר אבל אם נמצאת השניה טרפה שהיא שחיטת עבירה לא היה צריך לטעמא דשחיטה משחיטה א"נ י"ל דנין דבר הנאמר בסיני מדבר הנאמר בסיני ולא מטבוח טבח והכן שלא נאמר בסיני ואע"ג דהוי טביחה מטביחה והכא נמי מצי לשנויי הכי אלא דבלאו הכי משני שפיר [9]ול"ת דברים פ"ב דיבמות (דף יז:) אמרינן דנין אחיס מאחיס ואין דנין אחיס מאחיך אע"ג דאחיס דבני יעקב לא נאמר בסיני וי"ל דכיון דילפינן הכא דשמה שחיטה תו אית לן למימר בכל דוכתי דהא כיון דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אית לן למימר דנין דבר הנאמר בסיני מדבר הנאמר בסיני אבל אי לאו דילפינן הכא שחיטה משחיטה הוה ילפינן בארבעה וחמשה (ב"ק דף עא.) טביחה מטביחה אע"ג דלא נאמר בסיני כדאיתא נמי ביבמות ול"ת ור"מ למה ליה למילף משחוטי חוץ נילף מגופיה דאותו ואת בנו נוהג בקדשים אע"ג דלאו שחיטה רואיה היא דהא הוי מחוסר זמן וי"ל דניחא ליה למילף משחוטי חוץ משום דמגופיה איכא למידחי דלא אסר רחמנא אותו ואת בנו בקדשים אלא כשראשון קדשים ושני חולין דשחיטה רואיה היא: **ואין** דנין חולין מקדשים. ומ"מ בקדשים נמי פטר בשחיטה שאינה רואיה [10]משום דעיקר קרא דאותו ואת בנו בחולין כתיב ותימה דבפרק תמיד נשחט (פסחים דף סג.) תנן רבי שמעון אומר השוחט פסח בי"ד על החמץ לשמו חייב שלא לשמו פטור ומפרש בקונטרס משום דהוי פסול ור"ש לטעמיה דאמר שחיטה שאינה רואיה לא שמה שחיטה והשתא התם הוה ליה למילף משחוטי חוץ דשמה שחיטה דהוא קדשים מקדשים: **ורבי** שמעון אשר יאכל כתיב. אבל אם לא אשר יאכל מטביחה לא גמר משום דלא דמי שפיכה לטביחה כמו שחיטה לטביחה [11] הקשה הר"ר אליעזר ממי"ץ אימא דהאי אשר יאכל אתא למעוטי אוכל שאין אתה יכול להאכילו לאחרים כדדרש רבי שמעון מכל האוכל אשר יאכל בפרק המנחות והנסכים (מנחות דף קא:) ובפרק העור והרוטב (לקמן דף קכט.) ומרבינן אפילו עוף טמא כיון דמותר בהנאה וי"ל דהתם כתיב מכל האוכל דמרבה כל אוכל אפילו אסור בהנאה ואתא אשר יאכל למימר שיהא מותר בהנאה אבל הכא לא כתיב כל אשר יאכל משמע המותר לישראל לאכול:

אימא

מסורת הש"ס

א) חגיגה טז: שיריזין לו: ר"ש לג. [קדושין לו.]. ב) לעיל י. מז:, ג) [לקמן פו.], ד) [נ"ק קו:]. ה) בכורות לב. שיריזין לג. מכות יג: יבמות יז: נדה כב: יומא ג: מיר ה. סוטיות ח: מנחות ד. מה:, ו) [מלורע פרשה ז], ז) [ל"ל במי שהוליאוהו], ח) [וע"ע תוס' כתובות לד. ד"ה וכ"ש ותוס' ב"ק עא: ד"ה מיסולא], ט) [עיין תוס' לעיל פ: ד"ה קדשים],

תורה אור השלם

1. וַיַּרְא יוֹסֵף אֶתְהֶם אֶת בִּנְיָמִין וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ הָבֵא אֶת הָאֲנָשִׁים הַבַּיְתָה וּטְבֹחַ טֶבַח וְהָכֵן כִּי אִתִּי יֹאכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצָּהֳרָיִם:

בראשית מג טז

2. וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשְׂתָה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבָּיִת: ויקרא יד לט

וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשְׂתָה הַנֶּגַע בְּבֵית צָרַעַת מַמְאֶרֶת הוּא בַּיִת טָמֵא הוּא: ויקרא יד מד

3. וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יָצוּד צַיִד חַיָּה אוֹ עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ אֶת דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר: ויקרא יז יג

מוסף רש"י

ונתנבלה בידו. שלא מדעת (לעיל כז:) כגון על ידי פגימת סכין או שהייה או דלסה (לעיל יז.). **הנוחר.** מדעת, ולשון נחירה שקורעה לגולרה מגחייה ועד המזה (שם). ומעקר. סימנין, וכתיב קלי לטעוה לסוי כגון לבי ואיל (שם). פטור מלכסות. דכתיב אשר יאכל ושפך וכסה, בגילוי לאכילה הכתוב מדבר, ואפילו מאן דמחייב כסוי בשוחט ונמצאת טרפה, הכא מודה דשחיטה מיהא בעינן, דגמר שפיכה שפיכה מאשחוטי חוץ והתם שחיטה כתיב (שם). שחיטה שאינה ראויה. לאכילה, הואיל ונשחטה כהלכתה שמה שחיטה (ב"ק קו:). **זו היא שיבה זו היא ביאה.** לדון גזירה שוה זה מזה (יומא ב: מכות יג:) כלומר ילפינן גזירה שוה משיבה לביאה כמו דהוו תרוייהו שיבה או תרוייהו ביאה (נדה כב:) דאע"ג דלא דמו קראי להדדי, כיון דתרוייהו בביאת כהן משמעי דייקינן בהו גזירה שוה (יבמות יז: וכע"ז מנחות ד. וע' רש"י ערובין נא. בארוכה).

עין משפט נר מצוה

יד א מיי' פ"ג מהלכות מעשה קרבנות הל' ח סמג עשין קפב:

טו ב ג ד מיי' פי"ד מהל' שחיטה הל' י סמג עשין סד טוש"ע י"ד סי' כח סעיף יז:

טז ה מיי' פי"ג שם הלכה ה:

יז ו מיי' פי"ד שם הל' י:

גליון הש"ם

גמ' נמר שפיכה שפיכה. עיין לעיל דף מ ע"ב תוס' ד"ה בשפיכה: **שם** למעוטי עוף טמא. ע' תוס' י"ד קדושין דף נו ע"ב ד"ה המקדש בעולה:

שיטה מקובצת

א) אבל איכא דדמי ליה מדדמי ליה. נ"ב עי' תוס' מנחות דף ד' ע"א: **ב)** הקשה ה"ר אליעזר ממיץ. נ"ב עי' תוס' בכורות דף ט' ע"ב:

רבינו גרשום

ור' יוסי לטעמיה דאמר ודאי אשה נמי תקעה כו'. כלומר ר' יוסי דמייתי מק"ו ממילה שאין מכסין דם כו' ביו"ט הוא אזיל לטעמיה דלא מצי למימר תקיעת שופר בגבולין יוכיח שאין ודאה דוחה שבת וספיקא דוחה יו"ט ה"נ נימא לענין כוי שיהא ספיקו דוחה יו"ט. דהכא לענין ספק איש ספק אשה דין הוא שיהא ספק דוחה יו"ט דודאי אשה נמי תקנה: שכן דוחה שבת במקדש. גרסי': ראה רבי דבריו של ר"מ באותו ואת בנו ושנאו בלשון חכמים. כלומר השוחט ונמצאת טרפה השוחט פרת חטאת כו'. ר"ש פוטר וחכמים מחייבין

ו) דזהו ר"מ דבריו של ר"ש בכסוי הדם ר"מ מחייב וחכמים פוטרין: מה התם שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה. כלומר שחוטי חוץ שחיטה שאינה ראויה היא וקרי ליה שחיטה: גמר מטבוח טבח והכן מה להלן שחיטה ראויה דאמרן בחולין צ"א מאי טבח פרע להן בית השחיטה: ור"ש אשר יאכל כתיב. כלומר היכא מיחייב בכסוי בשחיטה שראויה לאכילה דכתיב אשר יאכל:

ז) ל"ל ולאה דבריו של ר"ש בכסוי הדם ותני במתני' ר"מ וכו'.

אימא תהני ליה שחיטת אמו. דוקא נקט בן ט׳ חי אבל מת
או בן ח׳ פשיטא דהוי ירך אמו שהיא טרפה ואע״ג
דאמר באלו טרפות (לעיל דף נח.) דולד טרפה לא הוי ירך אמו
היינו לפי שהוא חי ואין חיותו תלוי באמו ולא״ת והיכי ס״ד דמשום
דרבי סבר לה כר״מ באותו ואת בנו
דתיהני ליה שחיטת אמו הא בכסוי
הדם סבר לה כרבי שמעון וי״ל דבכל
מילי סבר לה כר״מ דאשכחנא במרובה
(ב״ק דף ע.) דסתם לן כר׳ מאיר
בתשלומי ארבעה וחמשה:

פשיטא דאמר רב יהודה וכי
ימות מן הבהמה בו׳.
והא דלא מייתי מתניתין דבהמה
המקשה (לעיל דף עב:) לא אם טיהרה
שחיטת טרפה אותה כו׳ משום דהוה
מלי למיפרך בן ח׳ חי יוכיח:

סלקא דעתך אמינא הואיל וא״ר
שמעון מותר בהנאה. לא
מלי למיקט שחוטו טרפה והיא אותו
ואת בנו וסד״א דכיון דפטור הוא לאו
שחיטה היא כלל ולא מיטהרה
מידי נבלה דאיכא למימר דלענין
שחוט הוא דלא הויא שחיטה אבל
לענין גופה הויא שחיטה לכך מייתי
ראיה דלא לענין גופה שתאסר חולין
בעזרה לאסור בהנאה לא הויא שחיטה:

אין והתנן רבי שמעון אומר בו׳.
משנה היא בפ׳ בתרא דתמורה
(דף לג:) וממתני׳ דהכא דפטרינן חולין
בעזרה מכסוי לא מייתי משום דלא
נזכר בה ר״ש אלא ומחכמים פוטרים
ורבי קתני לה אבל ממתני׳ דמרובה
(ב״ק דף ע.) דפטר רבי שמעון חולין
בעזרה מארבעה וחמשה הוה מלי
למידק דאי לא הויא דאורייתא הוה
חייב כדמוכח התם בגמרא (דף עב:)
שמא הכא בעי לאוכוחי דאסור בהנאה
וה״ק מכלל דסבר רבי שמעון דחולין
בעזרה אסורים בהנאה דאורייתא
לכך לא מייתי הכיא דמרובה (שם
דף ע.) דמהתם לא הוה מלי למידק
איסור הנאה אלא איסור אכילה וא״ת
ומאי קשה ליה דקא מתמה וסבר
רבי שמעון חולין שנשחטו בעזרה
דאורייתא וי״ל משום דאיכא בריתא
בהאיש מקדש (קדושין דף נח.) דקאמר
רבי שמעון דהמקדש בחולין שנשחטו
בעזרה מקודשת ומכח הכיא דמייתי
מוקי התם בטרפה ואין נראה דא״כ
הוה ליה לאמויי הכא הכיא בריתא
ולאוקמי בטרפה כדמוקי התם ונראה
לר״ת דקש״ל הך מתניתין גופה דמייתי
דקתני וכן היה משמע דהיה הוי דרבנן
מדקתני וכן וא״כ בהמה נמי דרבנן
וקתני וכן משום דגזרינן היה אטו
בהמה דאי מדאורייתא היה נמי
דאורייתא ומאי וכן ומשני אין והתנן
כלומר ומטונך דמהכיא גופה יש
לדקדק שהיא דאורייתא דאי דרבנן
הוי היה גזירה לגזירה:

היינו דגזרינן היה אטו בהמה.
בהאיש מקדש (שם דף נח.)
מייתי נמי מהך מתניתין דסבר ר״ש
חולין בעזרה דאורייתא ואין מאריך
שם כמו כאן ופירש [ג] בקונט׳ דדייק
מדהוה בשריפה דאי דרבנן לא היה טעון שריפה ואי אפשר לומר כן דבהדיא מדקדק כאן מכח היה וא״ת דהכא משמע דאפילו הוה
דאורייתא הוה היה דרבנן והתם מייתי קרא לאסור בהמה היה ועוף [ג] וי״ל דרבי שמעון פליג אהכיא בריתא ועי״ל דלא פליגי
ונפרש כאן כפירוש הקונטרס דהתם ואשריפה קאי הכא דאי אמרת בשלמא דאורייתא בין בהמה ובין היה ועוף היינו דגזרינן הכא
בהיה שריפה אטו בהמה אע״ג דבהמה גופה לא הויא בשריפה אלא גזירה אטו קדשים שילאו לחוץ שהם בשריפה ובהיה ליכא למטעי
אטו קדשים ולא תשיבא גזירה לגזירה כיון דאסירא מיהא דאורייתא והויא כולה חדא גזירה אבל אי דרבנן אמאי היה בשריפה:
סיפא

לא לכל אמר ר׳ מאיר שחיטה שאינה ראויה
שמה שחיטה מודה ר״מ שאין מתירתה
באכילה ולא לכל אמר ר״ש [ה] שחיטה שאינה
ראויה לא שמה שחיטה מודה רבי שמעון
שמטהרתה מידי נבלה אמר מר לא לכל א״ר
מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה
מודה רבי מאיר שאין מתירתה באכילה
פשיטא טרפה בשחיטה מי מישתריא לא
צריכא לשוחט את הטרפה ומצא בה בן ט׳
חי סד״א הואיל דאמר רבי מאיר שחיטה
שאינה ראויה שמה שחיטה תהני ליה
שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמשמע לן
ותסברא והאמר ר״מ בן פקועה טעון שחיטה
לא צריכא דרבי סבר לה כר׳ מאיר וסבר לה
כרבנן סבר לה כרבי מאיר דאמר שחיטה
שאינה ראויה שמה שחיטה וסבר לה כרבנן
דאמרי שחיטת אמו מטהרתו כיון דאמור
רבנן שחיטת אמו מטהרתו תהני ליה
שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמ״ל ולא
לכל אמר רבי שמעון שחיטה שאינה ראויה
לא שמה שחיטה מודה ר״ש שמטהרתה מידי
נבלה פשיטא [ו] דאמר רב יהודה אמר רב
ואמרי לה במתניתא תנא [1] וכי ימות מן
הבהמה מקצת בהמה מטמאה ומקצת בהמה
אינה מטמאה ואי זו זו טרפה ששחטה לא
צריכא לשוחט את הטרפה והיא חולין
בעזרה דתניא [ז] השוחט את הטרפה וכן
השוחט ונמצאת טריפה זה וזה חולין בעזרה
ר״ש [א] מתיר בהנאה וחכמים אוסרין סד״א
הואיל וא״ר שמעון מותר בהנאה אלמא לאו
שחיטה היא כלל אימא מידי נבלה נמי
לא מטהרה קמ״ל אמר ליה רב פפא לאביי
וסבר ר״ש חולין בעזרה דאורייתא היא א״ל
אין [ז] והתנן ר׳ שמעון אומר חולין שנשחטו
בעזרה ישרפו באש וכן היה שנשחטה בעזרה
אי אמרת בשלמא דאורייתא היינו דגזרינן
היה אטו בהמה אלא אי אמרת דרבנן בהמה
מאי טעמא דילמא אתי למיכל קדשים
בחוץ [ח] היא גופה גזרה ואנן ניקום ונגזור
גזירה לגזירה רבי חייא נפל ליה יאניבא
בביתניה [ט] אתא לקמיה דרבי אמר ליה שקול
עופא ושחוט על בוביתא דמיא דמורח דמא
ושביק ליה היכי עביד הכי והתניא [י] [ב] השוחט
וצריך לדם חייב לכסות כיצד יעשה או
נוחרו או עוקרו כי אתא רב דימי אמר
צא טרוף אמר ליה כי אתא רבין אמר צא
נחור אמר ליה למאן דאמר צא טרוף מאי
טעמא לא אמר צא נחור וכי תימא קסבר
[י] אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו
היא שחיטתו [כ] והתניא רבי אומר [2] כאשר
צויתיך מלמד שנצטווה משה על
הושט ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה
לא

לא לכל הדברים אמר רבי מאיר שמה
שחיטה כדמפרש דמודי ר״מ שאינה מתירתה באכילה ולקמן פריך
פשיטא: **כן ט׳ חי.** דלאו ירך אמו הוא כולי האי ולענין שחיטה
משתרי בשחיטת האם: **סד״א.** האי נמי נשתרי בשחיטת הטרפה:
קמ״ל. דאינה מתירתה ובעי למשחטיה
ושחיטת עצמו מתירתו דקתי״ל (לעיל
דף עד.) דאכרבעה סימנין אכשר ביה
רחמנא בבן תשעה חי: **והא אמר
ר״מ.** בפרק בהמה המקשה (לעיל
דף עד.): **כן פקועה.** אפילו היא
כשרה טעון שחיטה: **לא צריכא.**
הא דר׳ אבא אלא משום דרבי סבר
לה כר׳ מאיר באותו ואת בנו דאמר
לעיל [ע״ב]: **וסבר לה כרבנן.** בבן פקועה
דלא שמעינן ליה דפליג מהו
דתימא כיון דבן ט׳ הוא ושחיטת
עצמו מתירתו אפילו לרבי שמעון
דקתי״ל בפרק בהמה המקשה
(שם) ארבעה סימנין אכשר ביה
רחמנא הילכך לאו ירך אמו הוא
לאיתסורי משום טרפות דידה ואימא
לרבי דסבר ליה כרבי מאיר תהני
ליה שחיטת אמו ולא ליבעי למשחטיה
דהא שחוטה היא קמ״ל: **אם
הטרפה.** כגון נחתכו רגליה טרפות
הגיכר: **ונמצאת טרפה.** בבני מעיין:
מאיר בהנאה. דשחיטה שאינה ראויה
לאו שמה שחיטה ולא קרינא בהו חולין
שנשחטו בעזרה דזביחה כתיב בהו
(דברים יב) כי ירחק וזבחת בריחוק
מקום אתה זובח כו׳ (קדושין דף מז:):
**וסבר ר׳ שמעון חולין שנשחטו בעזרה
דאורייתא.** מוזכחת כדפרשינן
דקבעי שחיטה ראויה דאי א] רבנן
וטעמא דאסירי משום דמאן דחזי
דנשחטו בפנים סבר קדשים נינהו
וחזי דקאכלי להו בחוץ ואתי למשרי
אכילת קדשים בחוץ מה לי ראויה ומה
לי אינה ראויה הא אתי לאתהנויי
מקדשים פסולים: **אין והתנן.**
בניחותא: **וכן היה.** אע״ג דכולי
עלמא ידעי דלאו קדשים נינהו: **היינו
דגזרינן היה אטו בהמה.** אטו סיפא
נקט האי לישנא דהא ודאי מהיכא
דאיתרבי בהמה [ג] [ב] בקדשים איתרבי
היה וה״ק אפילו לא כתיב בדין הוא
דנגזור: **יאניבא.** תולעת האוכלת
פשתן. טיינ״א בלע״ז: **על בוביתא דמיא.**
מי [ט] המשרה שהפשתן שם: **דמורח
דמא.** ירוח המולעת ויברח ששוגא
הוא לדם עוף: **והיכי עביד הכי.**
דלא מכסי ליה: **ולריך לדם.** כגון
זה: **חייב לכסות.** ולא יעשה ממנו
לרגליו: **כילד הוא עושה.** והא פטור
מן הכסוי: **נוחרו.** חונקו: **עוקרו.**
עוקר סימנים: **לא טרוף.** עשהו
תחלה טרפה ואח״כ שחוט דתיהוי
שחיטה שאינה ראויה: **לא טרוף
א״ל.** רבי לר״ח: **זו היא שחיטתו.**
ולריך כסוי: **לאשר צויתיך.** מכלל
שנצטוה בעל פה הלכות שחיטה
שהרי בתורה לא מצינו שצוהו:
לא

לא לכל אמר ר׳ מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה מודה ר״מ שאין מתירתה באכילה ולא לכל אמר ר״ש [ה] שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה מודה רבי שמעון שמטהרתה מידי נבלה אמר מר לא לכל א״ר מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה מודה רבי מאיר שאין מתירתה באכילה פשיטא טרפה בשחיטה מי מישתריא לא צריכא לשוחט את הטרפה ומצא בה בן ט׳ חי סד״א הואיל דאמר רבי מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה תהני ליה שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמשמע לן ותסברא והאמר ר״מ בן פקועה טעון שחיטה לא צריכא דרבי סבר לה כר׳ מאיר וסבר לה כרבנן סבר לה כרבי מאיר דאמר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה וסבר לה כרבנן דאמרי שחיטת אמו מטהרתו כיון דאמור רבנן שחיטת אמו מטהרתו תהני ליה שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמ״ל ולא לכל אמר רבי שמעון שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה מודה ר״ש שמטהרתה מידי נבלה פשיטא [ג] דאמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה במתניתא תנא [1] וכי ימות מן הבהמה מקצת בהמה מטמאה ומקצת בהמה אינה מטמאה ואי זו זו טרפה ששחטה לא צריכא לשוחט את הטרפה והיא חולין בעזרה דתניא [ג] השוחט את הטרפה וכן השוחט ונמצאת טריפה זה וזה חולין בעזרה ר״ש [א] מתיר בהנאה וחכמים אוסרין סד״א הואיל וא״ר שמעון מותר בהנאה אלמא לאו שחיטה היא כלל אימא מידי נבלה נמי לא מטהרה קמ״ל אמר ליה רב פפא לאביי וסבר ר״ש חולין בעזרה דאורייתא היא א״ל אין [ז] והתנן ר׳ שמעון אומר חולין שנשחטו בעזרה ישרפו באש וכן היה שנשחטה בעזרה אי אמרת בשלמא דאורייתא היינו דגזרינן היה אטו בהמה אלא אי אמרת דרבנן בהמה מאי טעמא דילמא אתי למיכל קדשים בחוץ [ח] היא גופה גזרה ואנן ניקום ונגזור גזירה לגזירה רבי חייא נפל ליה יאניבא בביתניה [ט] אתא לקמיה דרבי אמר ליה שקול עופא ושחוט על בוביתא דמיא דמורח דמא ושביק ליה היכי עביד הכי והתניא [י] [ב] השוחט וצריך לדם חייב לכסות כיצד יעשה או נוחרו או עוקרו כי אתא רב דימי אמר צא טרוף אמר ליה כי אתא רבין אמר צא נחור אמר ליה למאן דאמר צא טרוף מאי טעמא לא אמר צא נחור וכי תימא קסבר [י] אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו [כ] והתניא רבי אומר [2] כאשר צויתיך מלמד שנצטוה משה על הושט ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה לא

מדהוה בשריפה דאי דרבנן לא היה טעון שריפה ואי אפשר לומר כן דבהדיא מדקדק כאן מכח היה וא״ת דהכא משמע דאפילו הוה דאורייתא הוה היה דרבנן והתם מייתי קרא לאסור בהמה היה ועוף [ג] וי״ל דרבי שמעון פליג אהכיא בריתא ועי״ל דלא פליגי ונפרש כאן כפירוש הקונטרס דהתם ואשריפה קאי הכא דאי אמרת בשלמא דאורייתא בין בהמה ובין היה ועוף היינו דגזרינן הכא בהיה שריפה אטו בהמה אע״ג דבהמה גופה לא הויא בשריפה אלא גזירה אטו קדשים שילאו לחוץ שהם בשריפה ובהיה ליכא למטעי אטו קדשים ולא תשיבא גזירה לגזירה כיון דאסירא מיהא דאורייתא והויא כולה חדא גזירה אבל אי דרבנן אמאי היה בשריפה:
סיפא

לא לכל אמר ר׳ מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה כדמפרש דמודי ר״מ שאינה מתירתה באכילה ולקמן פריך פשיטא: **כן ט׳ חי.** דלאו ירך אמו הוא כולי האי ולענין שחיטה משתרי בשחיטת האם: **סד״א.** האי נמי נשתרי בשחיטת הטרפה: **קמ״ל.** דאינה מתירתה ובעי למשחטיה ושחיטת עצמו מתירתו דקתי״ל (לעיל דף עד.) דאכרבעה סימנין אכשר ביה רחמנא בבן תשעה חי: **והא אמר ר״מ.** בפרק בהמה המקשה (לעיל דף עד.): **כן פקועה.** אפילו היא כשרה טעון שחיטה: **לא צריכא.** הא דר׳ אבא אלא משום דרבי סבר לה כר׳ מאיר באותו ואת בנו דאמר לעיל [ע״ב]: **וסבר לה כרבנן.** בבן פקועה דלא שמעינן ליה דפליג מהו דתימא כיון דבן ט׳ הוא ושחיטת עצמו מתירתו אפילו לרבי שמעון דקתי״ל בפרק בהמה המקשה (שם) ארבעה סימנין אכשר ביה רחמנא הילכך לאו ירך אמו הוא לאיתסורי משום טרפות דידה ואימא לרבי דסבר ליה כרבי מאיר תהני ליה שחיטת אמו ולא ליבעי למשחטיה דהא שחוטה היא קמ״ל: **אם הטרפה.** כגון נחתכו רגליה טרפות הגיכר: **ונמצאת טרפה.** בבני מעיין: **מאיר בהנאה.** דשחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה ולא קרינא בהו חולין שנשחטו בעזרה דזביחה כתיב בהו (דברים יב) כי ירחק וזבחת בריחוק מקום אתה זובח כו׳ (קדושין דף מז:): **וסבר ר׳ שמעון חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא.** מוזכחת כדפרשינן דקבעי שחיטה ראויה דאי א] רבנן וטעמא דאסירי משום דמאן דחזי דנשחטו בפנים סבר קדשים נינהו וחזי דקאכלי להו בחוץ ואתי למשרי אכילת קדשים בחוץ מה לי ראויה ומה לי אינה ראויה הא אתי לאתהנויי מקדשים פסולים: **אין והתנן.** בניחותא: **וכן היה.** אע״ג דכולי עלמא ידעי דלאו קדשים נינהו: **היינו דגזרינן היה אטו בהמה.** אטו סיפא נקט האי לישנא דהא ודאי מהיכא דאיתרבי בהמה [ג] [ב] בקדשים איתרבי היה וה״ק אפילו לא כתיב בדין הוא דנגזור: **יאניבא.** תולעת האוכלת פשתן. טיינ״א בלע״ז: **על בוביתא דמיא.** מי [ט] המשרה שהפשתן שם: **דמורח דמא.** ירוח המולעת ויברח ששוגא הוא לדם עוף: **והיכי עביד הכי.** דלא מכסי ליה: **ולריך לדם.** כגון זה: **חייב לכסות.** ולא יעשה ממנו לרגליו: **כילד הוא עושה.** והא פטור מן הכסוי: **נוחרו.** חונקו: **עוקרו.** עוקר סימנים: **לא טרוף.** עשהו תחלה טרפה ואח״כ שחוט דתיהוי שחיטה שאינה ראויה: **לא טרוף א״ל.** רבי לר״ח: **זו היא שחיטתו.** ולריך כסוי: **לאשר צויתיך.** מכלל שנצטוה בעל פה הלכות שחיטה שהרי בתורה לא מצינו שצוהו:

עין משפט נר מצוה

יח א מיי׳ פ״ב מהל׳ שחיטה הל׳ ב סמג עשין סג:
יט ב (מיי׳ פי״ד שם) סמג עשין סד טוש״ע י״ד סי׳ כח סעיף יח:

תורה אור השלם

1. וְכִי יָמוּת מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִיא לְכֶם לְאָכְלָה הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד הָעָרֶב: ויקרא יא לט
2. כִּי יַרְחִק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְיָ לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל אַוַּת נַפְשֶׁךָ: דברים יב כא

לעזי רש״י

טיינ״א [טייני״א]. עָשׁ.

שיטה מקובצת

ה) מהיכא דאיתרבי בהמה בקדושין (דף נז) אתרבי חיה: ג) ופי׳ שם בקונטרס דדייק מדהויא:

רבינו גרשום

הכי גרסי׳ וסבר ר״ש חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא כו׳. כלומר דחזינן הכא השוחט טרפה חולין בעזרה ר״ש מתיר בהנאה. (כלומר) משום דטרפה הוה דלא חשובה שחיטה. אבל אי שחט חולין כשרה בעזרה ס״ל דאסורה בהנאה: בהמה טעמא מאי דלמא אתי למיכל קדשים בחוץ. כלומר דאי שרינן חולין בעזרה הוה קא שרו נמי קדשים בחוץ: היא גופא גזירה. כלומר בהמת חולין בעזרה גזירה ואנן ליקום לגזור גזירה לגזירה. כלומר חיה אטו בהמה: יניבא טָיְנָא בלע״ז. כלומר הפשתן היה במשרה בתוך המים ולשם הות ביה יניבא: על בוביתא דמיא. כלומר על המשרה: צא טרוף א״ל. כלומר עשה בה אחד מי״ח טרפות קודם שתשחטהו ואח״כ שחטהו דהו״ל שחיטה שאינה ראויה ואי אתה צריך לכסות: וכי תימא קא סבר אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו. כלומר אם היה נוחר היה צריך לכסות ה) לא מיבעיא צא נחור: דיש שחיטה לעוף מן התורה. כלומר דלא אמרי׳ נחירתו זו היא שחיטתו ואם אתה נוחר אי אתה חייב לכסות אבל צא טרוף כו׳: קמ״ל דר׳ חייא בר אבא. כלומר דראה רבי דבריו של ר״ש בכסוי הדם דבענין שחיטה ראויה: וכי תימא קסבר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה. כלומר ואי טורף אעפ״כ צריך לכסות דשחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה:

ה) נראה דל״ל לא מבעיא לא נחור דלאו שחיטה היא כלל. כלומר דלא אמרי׳ כו׳ אי אתה חייב לכסות דיש שחיטה לעוף מה״ת אבל לא טרוף וכו׳.

מסורת הש״ס

ה) [לעיל פ. וש״נ], ג) לעיל עד. לקמן קכח: זבחים סט:, ג) [קדושין נח.], ד) תמורה לג: קדושין נח., ה) [שבת יא: ביצה ג. יבמות כא: וש״נ], ו) לעיל מז: [תוספתא פ״ו ה״ב ע״ס], ז) [לעיל ד. וש״נ], ח) לעיל כח. יומא עה:, ט) בס״מ: ביב מי,

גליון הש״ם

גמ׳ **אתא** לקמיה דרבי. עיין ירושלמי פרק ה׳ דמעשר שני:

הגהות מהר״ב רנשבורג

א] רש״י ד״ה וסבר ר״ש חולין וכו׳ שחיטה דאויה דאי דבנן. מלא רבנן נמתק וע״ב מדרבנן: **ב]** ד״ה היינו דגזרינן היה וכו׳ דאיתרבי בהמה בקדשים. מלא בקדשים נמתק. וע״ב עי׳ בקידושין דף נ״ז בל״ל ועי׳ ריטב״א: **ג]** תוס׳ ד״ה היינו וכו׳ וי״ל דר״ש פליג אהכיא בריתא. נ״ב עי׳ זבחים ס״ט ע״א תוס׳ ד״ה אימר דאמר וכו׳:

מוסף רש״י

שחיטה שאינה ראויה. לאכילה, לא שמה שחיטה. וכל חייב ואיסור הבא על ידי שחיטה אינו חל עליה (קדושין נח.). מקצת בהמה מטמאה. כגון אבר ממנה, מדכתיב וכי ימות דמשמע כעין מיתה שאינה עושה חליפין והיינו אבר, וסיפיה דקרא הטוגע בנבלתה יטמא, ומקצתה אינה מטמאה. ואף על פי שהיא כמתה, כגון טרפה שחטוה (לקמן קכח:). חולין שנשחטו בעזרה ישרפו. משום דמיתלפי בהו קדשים שאירע בהו פסול, דאי אמר יקברו, כיון דלא מוכחא מילתא אי חולין הוו אי קדשים, אתו למימר נמי קדשים שאירע בהן פסול טומאה או פסול נותר יקברו, וקי״ל בפסחים בפ״ג (כד.) בקדש בתש תעבר, לימד על כל הפסולין שבקדש שהן בשרפה (תמורה לג:). וכן חיה שנשחטה בעזרה. אפילו אם חולין היא דליכא למיגזר משום דלא ליקבור קדשים פסולין, דהא כולי עלמא ידעי דהיה במוקדשים ליכא ולא אתי לאנופי, אפילו הכי תשרף (שם) ולא סגי להו בקבורה אלמא איסורו מן התורה, דאי מדרבנן מי מתמרינן כולי האי, נהי דבבהמה גזור אטו פסולי המוקדשין דלא יימרו קדשים פסולין נקבריס, אלא מיה אי עיקר איסור דידה לאו דאורייתא מהיכא מיתי הא ליכא למיגזר אטו קדשים ולמה היא בשריפה ואפילו (וי״ג ואפשר) בקבורה אלא ודאי איסורן מן התורה ובריפתן מדברי סופרים, בבהמה גזור דילמא אתי למימר קדשים פסולין לקבורה והמורה אמרה ישרפו, ובחיה נמי גזרו אלא מחלוק בדין חולין שנשחטו בעזרה, שהשו חכמים דבריהן בכל מקום אלא יפקפקו בהם

לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא צא נחור דלאו שחיטה היא כלל אבל צא טרוף אימא שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה וליבעי כסוי קמ"ל כדר' חייא בר אבא ולמ"ד צא נחור מ"ט לא אמר צא טרוף וכי תימא קסבר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה והא [6]א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ראה רבי דבריו של רבי שמעון בכסוי הדם ושנאו בלשון חכמים לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא צא טרוף דשחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה אבל צא נחור אימא [3]אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו וליבעי כסוי קמ"ל כאשר צויתיך ומי נפל ליה יאניבא בכיתניה והאמר רבין בר אבא ואמרי לה אמר רבי אבין בר שבא משעלו בני הגולה פסקו הזיקין והזועות והרוחות והרעמים ולא החמיץ יינם ולא לקה פשתנם ונתנו חכמים עיניהם ברבי חייא ובניו כי מהניא זכותייהו אעלמא אדידהו לא כדרב יהודה אמר רב [3]דאמר רב יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת: **מתני'** [4]חרש שוטה וקטן ששחטו ואחרים רואין אותם חייב לכסות בינן לבין עצמן פטור מלכסות וכן לענין אותו ואת בנו ששחטו ואחרים רואין אותן אסור לשחוט אחריהם בינן לבין עצמן [6] רבי מאיר [2]מתיר לשחוט אחריהן וחכמים אוסרים ומודים שאם שחט שאינו סופג את הארבעים: **גמ'** ורבנן מאי שנא רישא דלא פליגי ומאי שנא סיפא דפליגי רישא אי אמרינן חייבין לכסות אמרי שחיטה מעלייתא היא ואתי למיכל משחיטתן סיפא נמי כיון דקאמרי רבנן אסור לשחוט אחריהם אמרי שחיטה מעלייתא היא ואתי למיכל משחיטתן סיפא אמרי בשרא דלא קא מיבעיא ליה רישא נמי אמרי לנקר חצירו הוא צריך שחט באשפה מאי איכא למימר בא לימלך מאי איכא למימר וליטעמיך סיפא נמי בא לימלך מאי איכא למימר אלא רבנן אכולה מילתא פליגי ונטרי ליה לר' מאיר עד דמסיק לה למילתא והדר פליגי עילויה בשלמא רבנן לחומרא אלא רבי מאיר מאי טעמא אמר רבי יעקב אמר רבי יוחנן מחייב היה רבי מאיר על שחיטתן משום נבלה מאי טעמא אמר רבי אמי הואיל ורוב מעשיהן מקולקלים אמר ליה רב פפא לרב הונא בריה דרב יהושע ואמרי לה רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא מאי איריא רוב אפילו מיעוט נמי דהא רבי מאיר [7]חייש למיעוטא סמוך מיעוטא לחזקה ואתרע ליה רובא [8]דתנן תינוק שנמצא בצד העיסה ובצק בידו רבי מאיר מטהר וחכמים [3]מטמאין מפני שדרכו של תינוק לטפח ואמרינן מאי טעמא דרבי מאיר קסבר רוב תינוקות מטפחין ומיעוט אין מטפחין ועיסה זו בחזקת טהרה עומדת סמוך

לא מיבעיא קאמר. רב דימי מודה הוא בנחירה דלא בעי כסוי אלא הכי אמר רב דימי דבנא טרוף סגיא וכל שכן בנא נחור: **אימא זו היא שחיטתו.** קא משמע לן לא נחור ורבי לטעמיה דאמר יש שחיטה לעוף מכאשר צויתיך[1]: **ומי נפל יאניבא כיתניה.** דרבי חייא: **בני הגולה.** לאו אנשי כנסת הגדולה קאמר אלא בהנך דורות אחרונים קאמר שהתחילו ללקות בני ארץ ישראל ביינם ופשתנם מפני שנתקלקלו דורות ומשעלו מבני בבל לכאן שהיו חסידים פסקו כאן הזועות: [3]**ונתנו חכמים עיניהם ברבי חייא ובניו.** שבזכותם באתה טובה זאת. רבי חייא ובניו מבבל עלו כדאמרי' בשילהי פ"ק דסוכה (דף כ.): **זיקים וזועות ורעמים ורוחות.** מפרש בברכות בהרואה (דף נט.) דכולן לקללה: **זועות.** הארץ מזדעזעת: **רוחות.** זעפא אשטרוביי"ל: **דדרב יהודה.** דאמר זכותא דצדיקי לאחריני מהני ולאו לדידהו בהאי עלמא: **חנינא בני.** הוא רבי חנינא בן דוסא וביומיו היה קול זה יוצא: **די [לו] בקב חרובין.** מתפרנס בצער ובצמצום: **מתני' ואחרים רואין אותן.** דאמרן ברישא מכילתין (דף ב.) דשחיטתן כשרה אותן אחרים חייבין לכסות כדתנן לקמן (דף פז.) שחט ולא כסה ורואה אחר חייב לכסות: **פטור מלכסות.** וטעמא מפרש בגמ' דר"מ חשיב ליה כנבלה גמורה: **וחכמים אוסרין.** שמא יפה שחטו והויא לה שחיטה מעלייתא: **שאינו סופג.** [6] דהתרתא ספק היא: **גמ' מאי שנא רישא דלא פליגי.** וליחייבו לכסות מספק: **סיפא אמרי בשרא הוא דלא מבעיא ליה.** הרואה שאין שוחטין בנו אחריו אין מבין שמשוח אותו ואת בנו הוא אלא אומר אינו צריך לנשר: **רישא נמי.** ליחייבוהו לרואה לכסות מספק ואפ"ה לא אתי למיכל מיניה דאמרי כסוי זה אינו אלא כדי לנקר חצרו: **הכי גרסי' שחט באשפה מאי איכא למימר[3]. שחט באשפה הכל יודעים שהכסוי לאו לנקר הוא: [3]אם בא לימלך.** לבית דין הרואה ששחטו והדס מגולה ואמר כלום אני חייב לכסות ואנו אומרים לו כסה אומר בלבו שהיא שחיטה ואתי למיכל: **סיפא נמי בא לימלך.** מה אני לשחוט אחריהם את בנו ואנו אומרים לו אסור הוא סבור שהיא שחיטה: **אלא רבנן.** לאו להכי חייבי וברישא נמי פליגי: **לחומרא.** במלתא דספיקא אזלינן לחומרא: **מחייב.** מלקות דסבירא ליה ודאי נבלה היא והאוכלה לוקה: **מאי איריא רוב אפילו מיעוט.** מעשיהם מקולקלין ורובן מתוקנין הוה פשיטא לן דנבלה היא לר"מ דהא שמעינן ליה דחייש למיעוטא וסמוך מיעוטא לחזקה שבהמה זו בחזקת איסור אבר מן החי היתה עומדת ולא נודע לך שנשחטה: **ואיתרע ליה רובא.** תקון מעשיהם: **דתנן.** כי האי גוונא[8]: **שדרכו של תינוק לטפח.** ידיו באשפות שברלים מלויים שם וטימא את העיסה שאנו רואין שנגע בה: ואיתרע

סיפא נמי כיון דאמרי רבנן אסור לשחוט אחריהם אמרי שחיטה מעלייתא היא. תימה דמשום גזירה דלמא אתי למיכל נבלה יש לי להתיר לאו דאותו ואת בנו מספק מה לי לאו דאותו ואת בנו ומה לי לאו דנבלה ולא דמי לרישא דפטרינן לכסות מספק דשב ואל תעשה בעלמא הוא ולמא אתי למיכל ויש לומר דאי לאו דרוב מעשיהם מקולקלים לא היו פוטרים מלכסות משום גזרה דלמא אתי למיכל אלא שלא נחמיר להטעין כסוי אמרי' דפטור משום דלמא אתי למיכל וכיון דרוב מעשיהם מקולקלין יש לנו להתיר נמי לשחוט אחריהם דלמא אתי למיכל:

מאי טעמא דר' מאיר הואיל ורוב מעשיהן מקולקלין. הקשה הר"ר שמואל מוולדין ורבנן מאי טעמייהו אם רוב מעשיהם מתוקנין א"כ יהא מותר לאכול משחיטתם ועוד השתא אחריהם אמאי אינו סופג ארבעים ואי פלגא ופלגא אם סמוך פלגא דמקולקלין לחזקה דעומד בחזקת איסור ואיתרע ליה מחצה דמתוקנים אם כן יהא מותר לשחוט אחריהם וגם יתחייבו על שחיטתן משום נבלה וי"ל דמספקא להו לרבנן אי רוב מעשיהם מקולקלין אי רוב מעשיהם מתוקנין והשתא לא מהניא חזקה מידי ולרבי מאיר פשיטא ליה דרוב מעשיהם מקולקלין ואם תאמר ואף על גב דרוב מעשיהם מקולקלין מ"מ רבי מאיר כיון דחייש למיעוטא אמאי לקי משום נבלה ואמאי מותר לשחוט אחריהם וי"ל דסמוך חזקה לרוב מקולקלין והוה ליה מיעוטא דמתוקנין מיעוטא דמיעוטא ומיעוטא דמיעוטא לא חיישי רבי מאיר:

רוב תינוקות מטפחים. פי' בקונטרס מטפחים באשפות אבל בעיסה ולאי נגע שהרי העיסה בידו ור"ת מפרש דרוב תינוקות מטפחים בעיסה דטיפוח שייך באוכלים ומשקין כדאמרינן בע"ז בפרק רבי ישמעאל (דף ס:) או שהיה מטפח ע"פ חבית וכן אית בירושלמי בהדיא מפני שדרכו של תינוקות לטפח בעיסה אבל תינוק ולאי טמא דסתם תינוקות ולאי טמאים דאמרי' בתוספתא (דטהרות פ"ג) שסתם תינוקות טמאים מפני שנשים נדות מגפפות ומנשקות אותם ור"מ דמטהר משום דאית לן למתלי באדם טהור שבא לשם ונטל מן העיסה ונתן לו כדי שלא יטמא העיסה וכי האי גוונא אמר במס' טהרות בפ"ג (מ"ז) לעיל מהך תינוק דהכא תינוק שנמצא בצד בית הקברות ושוטים בידו אע"פ שאין השוטים אלא ממקום הטומאה טהור שאני אומר אדם טהור נתן לו אע"פ שסתם תינוק טמא היינו ממגע נדה והתם טהור מטומאת מת קאמר אי נמי מיירי בתינוק שהוא טהור בודאי שהניחתו אמו מלוכלך כדתניא (בתוספתא שם) תינוק שהניחתו אמו ובאה ומצאתו כמו שהוא טהור בד"א שהניחתו מלוכלך אבל הניחתו נקי טמא מפני שנשים נדות מגפפות ומנשקות אותו ואף על פי שלא נמצא בצק בידו מטמאים חכמים דתניא בתוספתא (שם) תינוק שנמצא עומד בצד קופה של בצק או בצד חבית של משקין רבי מאיר מטהר וחכמים מטמאין שדרך התינוק לטפח אמר רבי יוסי אם יכול לפשוט ידו וליקח טמא ואם לאו טהור ולא נקט הכא בצק בידו אלא לרבותא דר"מ דאפילו הכי תולין באדם טהור: סמוך

מסורת הש"ס

א) [לעיל פה.], ב) [לעיל ד. וש"נ], ג) תענית כד: ברכות יז:, ד) [לעיל ו. וש"נ], ה) [נדה יח: קדושין פ. טהרות פ"ג מ"ח], ו) [דברים יב], ז) [ל"ל אחר ד"ה רוחות], ח) [ל"ל דעבירתן],

מוסף רש"י

בקב חרובין מערב שבת לערב שבת. כל הסגת היה ניזון בכך, חסר לחם היה ומתגגל היה בחרובין (תענית כד:). ר' מאיר חייש למיעוטא. ביצמות (קא:) קטן וקטנה לא חולצין ולא מיבמין, דבריי ר"מ, אמרו לו לר"מ יפה אמרת לא חולצין, אין כתיב בפרשה, מפני מה לא מיבמין, אמר להן קטן שמא ימצא סרים, קטנה שמא ימצא אילונית ומצאתו פוגעים בעבוה, ולא אמר רוב קטנים אינם סריסים (לעיל ו.). **ובצק בידו.** בידוע שנטל מן העיסה (קדושין פ.). **לטפח.** בשרלים ונגלות שבאשפה (שם).

שיטה מקובצת

[6] ר"מ מתיר לשחוט אחריהם. נ"ב עי' תוס' בבכורות דף (כ' ע"א) [ר"ח ע"ב]: [3] ה"ג שחט באשפה מאי איכא למימר בא לימלך מאי איכא למימר שחט באשפה הכל: [3] או בא לימלך לב"ד: [3] דתנן כי ה"ג בטהרות פ"ג הס"ד:

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פי"ד מהלכות שחיטה הל' י' טוש"ע י"ד סי' כח סעיף יז:

כא ב מיי' פי"ב שם הל' ד סמג לאוין קמב טוש"ע י"ד סי' טז סעיף ט:

כב ג מיי' פט"ז מהל' שאר אבות הטומאה הל"ג:

לעזי רש"י

אישטרוביי"ל. מערבולת רוחות.

רבינו גרשום

והא [אמר] ר' חייא א"ר יוחנן כו'. הזיקין כוכבא דשביט כדמפרש בברכות (דף נח.): זועות. מירתת ארעא: רעמים. זו ברד שקורין טונדיר"א: בינן לבין עצמן פטורים מלכסות. כלומר אם שחטו דאמרי' דקלקלו בשחיטתן ואינה ראויה השחיטה: מאי שנא רישא דלא פליגי כו'. כלומר מ"ש לענין כסוי דם דלא פליגי רבנן [דאם שחטו] בינן לבין עצמן פטורין מלכסות דלא חשובה שחיטה ולענין אותו ואת בנו אוסרין לשחוט אחריהן דחשובה שחיטה: רישא נמי אמרי לנקר חצירו הוא צריך. כלומר אע"פ שבני אדם מכסין דם שחיטה ששחטו בינן לבין עצמן לא אתי למיכל אחריהן דאמרי בני אדם מה שהוא מכסה אינו עושה מטעם ששחיטתו שחיטה אלא לנקר חצירו הוא צריך אינו רוצה שיהא דם בחצירו: סיפא נמי בא להימלך מאי איכא למימר. כלומר סיפא דקא פליגי רבנן ואמרי דאסור לשחוט אחריהן דאמרי אינשי בשרא הוא דלא צריך ולא אתי למיכל משחיטתן: בא להימלך לבני אדם. שישאל לבני אדם אשחוט בנו אחריהם: מאי איכא למימר. אם לא ישחוט בשביל אותו ואת בנו אתי למיכל משחיטתן דאמרו בני אדם כיון דאינו שוחט אחריו ודאי שחיטתו שחיטה ואתי למיכל משחיטתן: והדר פליגי עילויה. כלומר כשם דפליגי רבנן אאותו ואת בנו דאמרי אסור לשחוט אחריהם כך פליגי אכסוי הדם דאמרי חייבין לכסות בני אדם הרואין את הדם: מאי איריא רוב אפי' מיעוט נמי. כלומר מאי איריא דרוב מעשיהן מקולקלין אפי' מיעוט מעשיהם מקולקלים ורוב מעשיהן כשרים: סמוך מיעוטא דמקולקלין לחזקה. דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת ואיתרע לה רובא דכשרין ואינה חשובה שחיטה לדברי הכל ויהא מותר לשחוט אחריהם: ואם אמרו ספק טומאה לטהר. כלומר אם אזיל ר"מ אחר מיעוט ספק טומאה לטהר העיסה ילך אחר מיעוט לענין אותו ואת בנו שיאמר אם רוב מעשיהן מתוקנים ומיעוט מעשיהם מקולקלים שאין חשובה שחיטה ומותר לשחוט אחריהן: